

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **G. Ö. alias A. G.**, narozený X,
státní příslušník X,
posledním známým pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců
Balková, Balková 1, 331 65 Tis u Blatna,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., IČO 45768676,
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha,

proti
žalovanému: **Policie České republiky**, Ředitelství služby cizinecké policie,
sídlem Olšanská 2, 130 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. CPR-35083-6/ČJ-2020-930310-V241 ze dne
3. 2. 2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce byl dne 20. 9. 2020 zadržen hlídkou police Spolkové republiky Německo a předán Policii České republiky. Podle jejích zjištění žalobce nemohl prokázat své oprávnění

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

k pobytu na území státu ani svou totožnost a na území státu vstoupil v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví k ochraně před zavlečením onemocnění COVID-19 způsobeného koronavirem SARS-CoV-2 na území České republiky. Protože žalobce pobýval na území ČR neoprávněně, rozhodlo Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje o jeho správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 a písm. b) bodů 3, 4 zákona o pobytu cizinců.

2. K odvolání žalobce toto rozhodnutí žalovaná změnila tak, že vypustila odkaz na vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců a stanovila jeden rok jako dobu, po níž nelze umožnit žalobci vstup na území států EU. Ve zbylé části prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Dospěla totiž k závěru, že vycestování žalobce je možné podle závazného stanoviska Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ev. č. ZS51476 ze dne 22. 9. 2020 potvrzeného závazným stanoviskem ministra vnitra č. j. MV-168397-2/OAM-2020 ze dne 21. 12. 2020. Při výsledku dne 22. 9. 2020 žalobce neuvedl žádné okolnosti, se kterými by se tato závazná stanoviska nevypořádala. Výslech proběhl zákonným způsobem a žalobce při něm mohl uvést všechny významné okolnosti.
3. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. V ní namítl nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť překážky vycestování nebyly posouzeny na základě úplně a nepochybně zjištěného skutkového stavu. Žalobce při výsledku 22. 9. 2020 tvrdil rozhodné skutečnosti sice strohým způsobem, obavy z návratu do X však formuloval. Měl být srozumitelně poučen o nezbytném rozsahu zjištění stavu věci. Obavy žalobce souvisí s příslušností ke X etniku, jež je v X dlouhodobě utlačováno. Podkladové materiály žalované se situaci X na X území věnují omezeně a pomíjí rizika pro život a svobodu žalobce. Na podporu svých tvrzení žalobce odkázal na Informaci Ministerstva zahraničních věcí č. j. 126189-7/2020-LPTP ze dne 13. 11. 2020, z níž vycházel ministr vnitra v závazném stanovisku. Z ní jasně plynou případy politicky účelového trestního stíhání v současném X.
4. Ve vyjádření žalovaná odkázala na důvody svého rozhodnutí.

Posouzení věci

5. Žaloba není důvodná.
6. Žalobce nerozporoval důvody vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Svou argumentaci zaměřil výlučně vůči údajným procesním vadám při hodnocení možných důvodů znemožňujících vycestování. V takto omezeném rozsahu tak soud napadené rozhodnutí přezkoumal.

Důvody znemožňující vycestování

7. Podle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 zásadně povinna vyžádat si závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179).
8. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců platí, že vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam *hrozilo skutečné nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv*

a základních svobod. Touto úmluvou zákonodárce zřejmě mínil mezinárodní smlouvu pojmenovanou v jejích autentických jazykových verzích i českém překladu publikovaném pod č. 209/1992 Sb. jako *Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod* (označení „Evropská úmluva“ je pouhá zkratka). Podle čl. 3 této úmluvy nesmí být nikdo mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

9. Povinnost úplného, přesvědčivě zdůvodněného a podloženého posouzení možnosti vycestování (vyhoštění) tak primárně stíhá Ministerstvo vnitra, které vydává závazné stanovisko pro orgány policie. Právě jeho úkolem je zabývat se v podrobnostech situací stěžovatele, jeho tvrzeními a okolnostmi jeho návratu na podkladě dostatečně aktuálních, věrohodných a adresných informací o zemi, do které má být daný cizinec navrácen (srov. rozsudek NSS č. j. 9 Azs 112/2018-29 ze dne 27. 9. 2018 a tam uvedené odkazy).
10. K důvodům znemožňujícím vycestování žalobce v řízení před krajským ředitelstvím policie uvedl, že vyrůstal a studoval v X, nepracoval tam však a nebyl na vojně. Protože je X, nedostane práci a nemůže mluvit X. V X totiž nemají X rádi a nechce se tam vrátit. K dotazu zda, jsou žalobci známy překážky návratu do X z důvodu rasy, náboženství, příslušnosti k sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, žalobce sdělil, že jen politické, protože je X. V X jej po návratu hned zabijí, nebo dají minimálně do vězení. Důvody bránící ve vycestování žalobce jsou tedy politické, má obavu o život a osobní svobodu. (protokol o výsledku z 22. 9. 2020 na č. l. 59–62 správního spisu). K této výpovědi nebyly žalobci položeny žádné doplňující dotazy, podle kterých by obecně vyjádřené obavy měl rozvést, a krajské ředitelství policie rovnou vyžádalo závazné stanovisko k existenci důvodů znemožňujících vycestování.
11. Ze závazného stanoviska vyplynulo, že vycestování žalobce je možné, protože z dostupných informací není zřejmé, že by přístup ke dvacetimilionové X komunitě byl vystupňován do podoby plošného pronásledování či hrozby vážné újmy. Právně není X bráněno ve společenské integraci a individuální seberealizaci. X jsou zastoupení i ve státních orgánech. X není zakázána, lze ji používat na soukromých školách, na univerzitách a v rozhlasovém i televizním vysílání. Úředním jazykem je nicméně X, která je užívána i ve veřejných (státních) školách. Etnickým konfliktům se lze vyhnout vnitrostátním přemístěním například do velkých měst. X jako etnikum nejsou vystaveni hrozbě vážné újmy (srov. č. l. 95–96 správního spisu; k tomu též překlad částí zprávy ze zjišťovací mise Ministerstva vnitra Velké Británie k X a postavení X a X politických stran z roku 2019 a Informaci Odboru azylové a migrační politiky bezpečnostní a politické situaci v X z července 2020 na č. l. 79–94 správního spisu).
12. Vůči těmto podkladům žalobce před vydáním rozhodnutí o vyhoštění nic nenamítl. Teprve v odvolání prostřednictvím svého zástupce Organizace pro pomoc uprchlíkům žalobce namítl, že mu měly být položeny doplňující dotazy. Policii a Ministerstvu vnitra by totiž z jejich úřední činnosti měl být znám dlouhodobý útlak X menšiny včetně genocidy a nerozlišujícího násilí v ozbrojených konfliktech.
13. Žalovaná na základě těchto námitek požádala o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska. Ministr vnitra toto závazné stanovisko dne 21. 12. 2020 potvrdil s tím, že informace o X a postavení X menšiny byly správně zhodnoceny. Sám žalobce mohl uvést všechny podrobnosti o důvodech znemožňujících vycestování přímo do protokolu. Neučinil tak ovšem ani následně v odvolání. Hodnocení informací o X tak odpovídá tomu,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

že žalobce žádné konkrétní tvrzení neuplatnil. Celkově lze uznat, že X mohou čelit společenské diskriminaci, která však není ani systémová, ani programová. Skutečné a bezprostřední nebezpečí mušení, nelidského nebo ponižujícího zacházení anebo trestu ve věci dáno není (kromě samotného stanovisko ministra spis obsahuje též informace zastupitelského úřadu ČR v X z 13. 11. 2020).

14. S tímto stanoviskem byl žalobce seznámen a dne 11. 2. 2021 (tj. až po rozhodnutí žalované) vůči němu uplatnil námitky v tom smyslu, že se stále nevypořádává s jeho obavami o život a osobní svobodu.
15. Správní řízení lze tedy shrnout tak, že žalobce obecně hovořil o ohrožení svého života a osobní svobody, na to správní orgány nereagovaly položením doplňujících otázek, na jejichž základě by žalobce tyto své obavy rozvedl. To v obecné rovině může představovat vadu řízení, která může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Je tomu proto, že cizinec obvykle není znalý práva ani úředního jazyka a nemůže předpokládat, jaké informace a v jaké kvalitě jsou pro rozhodující orgán dostačující. Jakkoliv je obecně poučen o tom, že má vylicit vše, neznamená to, že není povinností správního orgánu položit doplňující dotazy ke zjištění toho, zda obecně vyjádřená obava cizince je skutečně jen obecná, nebo má nějaké skutečné, konkrétní základy. Jen tak dostojí povinnosti zjistit rozhodné okolnosti v nezbytném rozsahu a v kvalitě, o níž nejsou důvodné pochybnosti.
16. V souzené věci ovšem toto pochybení vliv nemá. Žalobce byl totiž již v odvolacím řízení zastoupen zástupcem *specializovaným na poskytování právní pomoci cizincům* a jeho prostřednictvím si byl i vědom toho, že mu doplňující dotazy nebyly položeny, ač měly. Jeho procesní postoj byl však pasivní, opakovaně pouze popisoval obecná nebezpečí, aniž by uvedl konkrétní právní argumentaci ve vztahu ke své konkrétní situaci. Jiný postup nezvolil ani v řízení o žalobě. Celkově tedy lze říci, že svou procesní strategii založil na tom, že bude namítat vadu řízení, ač po celou dobu odvolacího správního řízení i řízení o žalobě mohl blíže vylicit, jaké konkrétní okolnosti jsou v jeho věci dány a proč by měly být relevantní pro rozhodnutí o vyhoštění.
17. V tom ohledu nedostačuje žalobní tvrzení, že žalobce neuvedl podrobnosti, protože například u Krajského soudu v Brně by mu to bylo k tíži. Kromě zjevného rozdílu v rozhodujícím soudu a pochybnosti o přesnosti tohoto tvrzení žalobce (obsah žalobcem odkazovaných rozhodnutí takto striktně nevyznívá), jde především o otázku hodnocení věrohodnosti tvrzení žalobce a k tomu získaných důkazů. Jestliže Krajský soud v Brně v individuálním případě neuvěřil dodatečnému tvrzení, protože s ohledem na okolnosti působilo účelově (což není ojedinělé, srov. odst. 11–12 rozsudku KS v Plzni č. j. 17 A 32/2020-42 ze dne 29. 6. 2020), neznamená to, že žalobce je tím osvobozen od povinnosti uvádět konkrétní tvrzení – stále musí alespoň v základu vylicit, proč by vada řízení mohla být hmotněprávní relevantní [§ 76 odst. 1 písm. c), § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; nejde o situaci, kdy vada řízení brání přezkumu v rámci žalobních bodů].
18. Jinými slovy, žalobce měl dostatek příležitostí (a právního zastoupení) vysvětlit, proč v řízení opakovaně pořízené informace o X a o postavení X nelze považovat za dostatečně adresné ve vztahu k jeho individuální situaci. Pakliže tak neučinil a opakovaně uplatnil pouze obecnou argumentaci, není důvod se domnívat, že nějaké konkrétní okolnosti existují (prokazovat má především žalobce, srov. odst. 19 cit. rozsudku č. j. 9 Azs 112/2018-29). *Tedy ovšem není ani důvod se domnívat, že absence jejich zjišťování mohla mít*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

19. Za tohoto procesního stavu pak nejsou důvodné ani námitky vůči závěru napadeného rozhodnutí o absenci důvodů znemožňujících vycestování, resp. vůči obsahu tomu odpovídajících závazných stanovisek.
20. Závazná stanoviska pořízená v průběhu správního řízení totiž vychází z dostatečně aktuálních, věrohodných a relativně adresných (obecně odpovídajících na obecné tvrzení žalobce) informací o zemi a podávají dostatečný obraz o tom, že žalobci při návratu do X nehrozí, že by byl mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. V této souvislosti je nevýznamná argumentace zdůrazňující možnou diskriminaci X, protože tuto informaci napadené rozhodnutí nepopírá – z toho však bez dalšího neplyne rozpor s čl. 3 Evropské úmluvy.
21. Potenciálně problematické mohlo být tvrzení žalobce o násilí nerozlišujícím civilisty a kombatanaty při vojenských operacích ve městě X. Vzhledem k tomu, že šlo o situaci z roku 2015, žalobce pochází z jiné části X a nijak nedoložil své tvrzení, že se skutečně jednalo o násilí *nerozlišující* (jde o pojem mezinárodního humanitárního práva s konkrétním obsahem, srov. např. Dinstein, Yoram. *The conduct of hostilities under the law of international armed conflict*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010, str. 126–128), soud se tím blíže nezabýval. V obecné rovině tedy jen opět připomíná, že nerozlišující násilí již není důvodem znemožňujícím vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. S ohledem na (chybějící) skutkové okolnosti případu se soud nemusel zabývat tím, zda toto zúžení překážek vycestování jen na čl. 3 Evropské úmluvy je v souladu s ústavním či mezinárodním právem (obdobně rozsudek KS v Plzni č. j. 17 A 24/2020-36 ze dne 21. 2. 2020 či výše cit. rozsudek č. j. 17 A 32/2020-42).
22. Nedůvodný je i důraz žalobce na čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a subjektivní vnímání pronásledování. Pro potřeby rozhodnutí není tuto otázku třeba rozebírat blíže, takže jen stručně lze odkázat na definici uprchlíka podle čl. I. A úmluvy a čl. I protokolu k této úmluvě (oboje publ. pod č. 208/1993 Sb.). Uprchlíkem je ten, kdo má mimo jiné *oprávněné* obavy před pronásledováním (k tomu srov. i odst. 37 až 45 příručky Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, již se žalobce dovolával; pro řízení před soudem jsou ovšem podstatné především primární a případně subsidiární prameny mezinárodního práva, nikoliv dokumenty o dobré praxi vydané pomocnými organizacemi OSN). Požadavek oprávněných obav v definici uprchlíka zjevně vylučuje čistě subjektivní pojetí a z hlediska objektivního žalobce žádné konkrétní obavy, fakta či okolnosti nepředložil (srov. výše).
23. Co se týče namítané X genocidy, lze opět jen stručně uvést, že ve věci žalobce nebyly ani zjištěny, ani namítány okolnosti, které by vůbec vzbuzovaly úvahy o zločinu genocidia, nehledě na to, že genocida nemůže již ze své (mezinárodněprávní) definice být kulturní (srov. čl. II Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia publ. pod č. 32/1955 Sb.; rozšiřující definici v § 400 odst. 1 trestního zákoníku netřeba pro účely rozhodnutí řešit).
24. Celkově tak shrnout, že žalobcem uplatněná argumentace nevypovídá konkrétně o tom, že by mu v X hrozilo zacházení rozporné s čl. 3 Evropské úmluvy, konkrétně nerozporuje zjištění předložená v závazném stanovisku či zdroje tohoto stanoviska, a nevypovídá ani o tom, že by byla nesprávná dosavadní rozhodovací praxe správních soudů, která

uznává obecně nepříznivé postavení X v X, ale bez přistoupení individualizujících okolností v něm neshledává důvod znemožňující vycestování (z nedávné doby srov. usnesení NSS č. j. 9 Azs 256/2020-37 ze dne 21. 1. 2021, č. j. 8 Azs 299/2019-55 ze dne 9. 7. 2020, č. j. 2 Azs 75/2019-46 ze dne 7. 11. 2019).

Závěr

25. Z uvedených důvodů dospěl soud závěru, že ob stojí závěry žalované o neexistenci důvodů znemožňujících vycestování ve vztahu ke zcela obecným tvrzením žalobce a napadené rozhodnutí tedy netrpí vadami řízení, které by měly vliv na jeho zákonnost.
26. Žalobu pro soud zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšné žalované nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 29. března 2021

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.